

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „АГРАРНА ИКОНОМИКА“

Приета от ФС (протокол №11/25.04.2024)

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №7 / 11.04.2024)

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ФИНАНСИ И УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА“

ЗА СПЕЦ: „Бизнес консултиране“; ОКС „магистър“ – дистанционно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 10 за СНУ, 12 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 15 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАБОТЕН ЕЗИК: Български

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	15
В т.ч.:	
• ЛЕКЦИИ	9
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	6
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	225

Изготвили програмата:

1.
(Доц. д-р Таня Георгиева)

2.
(гл. ас. д-р Дамян Кирчев)

Ръководител катедра:
„Аграрна икономика“ (проф. д-р Теодорина Турлакова)

I. АНОТАЦИЯ

Управленското консултиране помага на организациите да подобрят своята работа чрез независими и обективни съвети при оптимално използване на ресурсите. Финансите и управлението на риска са приоритетна област включена в управленското консултиране на Българската асоциация на управленските консултантски организации (БАУКО). В тази област попадат дейности, които подкрепят организациите в анализа и планирането, бюджетирането и проследяването на представянето, системите за финансово управление и контрол, постигането на съответствие с регулаторни изисквания, както и управлението на проекти, включително финансирани със средства от Европейски програми. Тук се включват и дейности, свързани с анализ, оценка и управление на риска (кредитен, пазарен, оперативен, екологичен, относно качеството и други).

В съдържателен план, дисциплината включва две основни функционални области – консултиране на финансите и консултиране на управлението на риска:

- ✓ В темите насочени към консултирането на финансите са включени тематични единици насочени към изясняване на финансовата информация необходима за финансовото консултиране, консултиране на инвестиционната дейност, консултиране във връзка с дългосрочния и краткосрочния капитал, кредитното консултиране и проектното финансиране. Дисциплината дава възможност студентите да подобрят финансовата си компетентност, която да им позволи да извършват по-ефективни финансови консултации.
- ✓ В темите насочени към управлението на риска се изясняват основните подходи за оценка и третиране на риска, реакциите при настъпването на рискови събития, отговорностите при управлението на риска, различни аспекти в управлението на риска в бизнес организациите и интегрираното управление на риска. Студентите получават разбиране на същностните характеристики на риска и на управлението на риска; познаване на основните етапи на процеса на управление на риска; познаване на основни теории, принципи и модели, свързани с изучаване на връзката „склонност към риск – управление на риска“. Дисциплината дава възможност студентите да придобият умения за: прилагане на различни подходите и методите за измерване на риска; оценка на рисковия профил на организацията; избор на реакция във връзка със съществуващ риск.

Изучаването на дисциплината „Финанси и управление на риска“ осигурява на студентите от специалност „Бизнес консултиране“ разнообразни компетентности, съобразно препоръката на Съвета на ЕС от 22.05.2018 г., както следва:

- Математическа компетентност – основава се на решаването на финансови задачи, формулиране на финансови решения основани на математически решения, развива математическо-мислене за вземането на финансови решения, прилагане на математически решения в областта на финансите, инвестиционните оценки и оценяването на риска.
- Цифрова компетентност – формират се с използването на електронни таблици във връзка с оценка на финансовата ефективност на инвестиционните решения, финансовото планиране и финансовия анализ, оценка на инвестиционния риск, създаване на презентации за консултиране на финансови решения и управлението на риска.
- Предприемаческа компетентност – създава се в следствие на разширяването на осведомеността и разбирането на финансирането и управлението на риска като ключови области за управленско консултиране.

Дисциплината стимулира придобиването по-широкопрофилна подготовка с хибриден характер, включваща познания от други професионални направления, съобразно възприетата Стратегия за развитие на висшето образование в Република България 2021-2030 и целите на ИУ-

Варна приети с мандатната програма. Това позволява по-висока степен на интердисциплинарност с други професионални направления – администриране на финансови решения, внедряване на статистически и математически решения в областта на финансите и управлението на риска и др.

Учебната информация включена в настоящата програма кореспондира с други дисциплини включени в учебния план като „Организация на бизнес консултантската дейност“, „Стратегическо консултиране“ и др. Знанията получени от изучаването на дисциплината дават възможност на завършилите да постигат по-ефективни решения във връзка с финансите и управлението на риска.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ ВЪВ ФИНАНСОВОТО КОНСУЛТИРАНЕ	
1.1	Необходимост от финансово консултиране
1.2	Приоритетни области на финансово консултиране
1.3	Финансова информация за нуждите на финансовото консултиране
ТЕМА 2. ПРОЕКТИРАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ДЕЙНОСТ	
2.1	Финансова стратегия на фирмата
2.2	Инвестиране и инвестиционен процес
2.3	Инвестиционно планиране и проектиране
ТЕМА 3. ОЦЕНКА НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ДЕЙНОСТ	
3.1	Капиталово бюджетни решения
3.2	Оценка на инвестиционните решения
3.3	Оценка на инвестиционния риск
ТЕМА 4. ДЪЛГОСРОЧНО ФИНАНСИРАНЕ НА КАПИТАЛА	
4.1	Източници на дългосрочно финансиране
4.2	Цена на дългосрочното финансиране и цена на капитала
4.3	Капиталова структура и оптимизирането ѝ
ТЕМА 5. КРАТКОСРОЧНО ФИНАНСИРАНЕ НА КАПИТАЛА	
5.1	Източници на краткосрочно финансиране
5.2	Стратегии за краткосрочно финансиране
ТЕМА 6. КРЕДИТНО КОНСУЛТИРАНЕ	
6.1	Оценка на кредитоспособността
6.2	Технология за кредитиране
6.3	Кредитно посредничество
6.4	Взаимоотношения с банките
ТЕМА 7. ПРОЕКТНО ФИНАНСИРАНЕ	
7.1	Публични фондове за финансиране
7.2	Частни фондове за финансиране
7.3	Капиталови пазари
7.4	Финансиране на стартиращи компании
ТЕМА 8. СЪЩНОСТ НА БИЗНЕС РИСКА	
8.1	Дефиниране на риска и видове риск
8.2	Въздействие на риска върху организацията
ТЕМА 9. ОБХВАТ И ПОДХОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	
9.1	Обхват на управлението на риска
9.2	Принципи и цели на управлението на риска

9.3	Подходи към управлението на риска
ТЕМА 10. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ НА РИСКА	
10.1	Общ преглед на процеса по управление на риска
10.2	Техники за идентифициране на риска
10.3	Въздействие върху риска
10.4	Мониторинг и контрол на риска
10.5	Идентифициране на риска.
10.6	Методи за идентифициране на риска.
10.7	Измерване на риска
10.8	Количествена и качествена оценка на риска
ТЕМА 11. РЕАКЦИИ НА РИСКА	
11.1	4Т - толериране, третиране, трансфер и терминиране
11.2	Техники за контрол на риска
11.3	Застраховане и трансфер на риска
11.4	Остатъчни рискове и тяхното проявление. Резултати от реакциите на риска.
11.5.	Мониторинг и контрол на риска
ТЕМА 12. КОНТЕКСТ И ОТГОВОРНОСТИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА	
12.1	Рисков контекст – бизнес модел
12.2	Политики и процедури при управление на риска
12.3	Отговорности
ТЕМА 13. КУЛТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	
13.1	Измерване и оценка на рисковата култура
13.2	Апетит към риска
13.3	Обучение и комуникиране на риска
ТЕМА 14. АСПЕКТИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА В БИЗНЕС ОРГАНИЗАЦИЯТА	
14.1	Управление на риска, свързан с очакванията на заинтересованите страни
14.2	Управление на оперативния риск
14.3	Управление на проектния риск
14.4	Управление на риска във веригата за доставки
14.5	Управление на риска свързан с изтичането на информация
14.6	Управление на риска свързан с персонала
ТЕМА 15. ПОДКРЕПА ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА РИСКА В ОРГАНИЗАЦИЯТА	
15.1	Подкрепа за интегриране на процеса по управление на риска в организацията
15.2	Техники за осигуряване на продължаващи във времето взаимоотношения с консултанта при управление на риска в организацията

III. МЕТОДИ НА ПОДГОТОВКА И ПРОВЕЖДАНЕ НА ОБУЧЕНИЕ¹

В представянето на методите за подготовка и провеждане на обучението по дисциплината се описва използването на различните учебни ресурси и дейности, чрез които се осъществява учебният процес в дистанционната форма на обучение:

- учебни ресурси;
- учебни дейности.

¹ Методите за подготовка и провеждане на обучение се представят в съответствие с утвърдената Инструкция за разработване на учебна програма за дисциплина в дистанционна форма на обучение на Икономически университет – Варна.

IV. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА²	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	2	50
1.2.	Задание за самостоятелна работа	2	90
	Общо за семестриалното оценяване:	4	140
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит - тест	1	85
	Общо за сесийното оценяване:	1	85
	Общо за всички форми на контрол:	5	225

V. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Електронни учебни материали по дисциплината „Финанси и управление на риска“ качени в платформата за електронно и дистанционно обучение на e-Learn на ИУ – Варна.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Биолчева, П. (2021) Управление на бизнес риска. Издателски комплекс - УНСС
2. Патиас Й., Илиева, С. (2018) Управление на риска в проект. УИ Св. Климент Охридски
3. Хорн, Дж. В. Дж.М.Вахович. Основы финансового менеджмента. Вильямс, Москва, Санкт Петербург, Киев, 2011
4. Chavas, J.-E, and M.T. Holt (2006), "Economic behaviour under uncertainty: A joint analysis of risk preferences and technology", Review of Economics and Statistics 78:329-335.
5. Coleman, T. (2011) A practical guide to risk management. The Research Foundation of CFA Institute
6. Hopkin, P. (2017) Fundamentals of risk management. London: Kogan Page
7. Rocha J. et al (2020) Risk management and assessment. London: InteckOpen
8. Sidorenko A., Demidenko, E. (2017) Guide to effective risk management (available at: <https://www.researchgate.net/publication/323254437>).
9. Hatcher, J. R. (2015). Financial Valuation. Applications and Models , Third Edition with Website, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey

² При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

10. Scott Paczosa and Chuck Peruchini. (2014) Selling Professional and Financial Services Handbook. John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey
11. Thomas S. Y. Ho and Sang Bin Lee (2004) The Oxford Guide to FINANCIAL MODELING. Applications for Capital Markets, Corporate Finance, Risk Management, and Financial Institutions. Published by Oxford University Press, Inc
12. Fairhurst, D. S. (2015) Using Excel for Business Analysis. A Guide to Financial Modelling Fundamentals. Revised Edition. John Wiley & Sons Singapore Pte. Ltd.
13. Rees, M. (2018) Principles of Financial Modelling. Model Design and Best Practices using Excel and VBA. John Wiley & Sons, Ltd
14. Rees, M. (2015) Business Risk and Simulation Modelling in Practice. Using Excel, VBA and @RISK. John Wiley & Sons Ltd.